

מאוצרות הפרשה

שם המקצוע בו מצא את פרנסתו: חלוקת חלב בין הבתים... ר' בצלאל זה, היה שקוע כל כולו בתורה. הש"ס כולו היה שגור על פיו, עם רש"י ותוספות, וכאשר היה מסתובב עם כדי החלב ועוסק במלאכתו – היתה דעתו שקועה כל כולו בלימוד התורה, אותו עשה עיקר, בעוד את מלאכתו הוא אינו עושה אלא עראי בלבד, ואף פחות מכך... באותם הימים נפוץ הסיפור, על פיו כאשר הגיע ארצה הגאון רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל, הוא פגש בר' בצלאל החלבן, ולאחר מכן סח לרעייתו הרבנית והודיע נחרצות כי גמר בדעתו שלא לקבל על עצמו משרת רבנות בארץ הקודש. "אם כך נראים חלבניה של ירושלים, כיצד נראים תלמידי חכמיה ורבניה?" נימק את החלטתו. כך או כך, מאחר וכאמור, תורתו של ר' בצלאל החלבן היתה קבע ומלאכתו עראי, אירע לא פעם שבעודו עוסק בחלוקת החלב – צצה בדעתו קושיה כלשהי, אותה הוא היה ממחר לשטוח בפני אחד מתלמידי החכמים שנקרו בדרכו. עד מהרה היתה מתפתחת שיחה מתוך ריתחא דאורייתא, ולא פעם, בעקבות כך, שכח ר' בצלאל לחלוטין מהחלב שעמו, מה שגרם ללקוחותיו הקבועים לרכוש את החלב מחלבנים אחרים, ולו – לאבד את פרנסתו... והנה, מספר רבי שלום שברון, מנהגי היה כל אימת שהבחנתי בר' בצלאל העוסק במלאכתו, לחמוק מפניו בכדי שלא יפסיק מעבודתו בגללי, ויקפח את פרנסתו... אולם באחד הימים, בעוד אני צועד באחת מסמטאותיה של 'שערי חסד' – הבחנתי בדמותו המתקרבת, עם כדי החלב. כשהתקרב אלי ר' בצלאל – יכולתי להבחין בנקל כי הינו שקוע בשרעפים, ומכך הסקתי כי קושיה מנקרת בראשו... ואכן, לא טעיתי: מיד כאשר הבחין בי, קרא לעברי: "ר' שלום! ר' שלום!"... ניסיתי לחמוק מפני ר' בצלאל, כמנהגני, אך הוא לא הרפה... הוא החל רודף אחרי וקורא: "ר' שלום! יש לי קושיה עצומה על התוספות במסכת בבא מציעא!"... אלא שאף אני, לא ויתרתי: העמדתי פנים כאילו אינני שומע אותו, פניתי לסימטה אחרת, וניסיתי להתרחק... אולם אף ר' בצלאל החלבן היה עקשן... "מדוע אתה בורח מפני? האם הקושיה שלי אינה מוצאת חן בעיניך?" הוא קרא אחרי, ואני כבר הבנתי כי לא אוכל להתחמק הפעם... עלי להסביר לר' בצלאל מדוע אינני רוצה לשוחח עמו כעת בדברי תורה... לפיכך, ניגשתי אל ר' בצלאל ואמרתי לו: "ר' בצלאל... הייתי שמח לשמוע את הקושיה שלך... אבל אם אעשה זאת – אתה תפסיד את פרנסתך, ואת זאת אינני רוצה!" את תשובתו של ר' בצלאל, אינני שוכח עד עצם היום הזה: הוא הביט בי בעיניים נוקבות, וקרא: "ר' שלום, זכור היטב: התורה היא הפרנסה! רק התורה!"... הרי לנו דוגמת מופת ממנה יכולים אנו ללמוד, כי אכן, עיקר שאיפתו של האדם בעולם הזה צריכה להיות אחת ויחידה: לימוד התורה וידיעתה, בעוד כל השאר – הינו בעל חשיבות פחותה בהרבה... ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן את הרעיון הזה עצמו ביקש הקב"ה ללמדנו כאשר צוה להציב את אהל מועד ובו הארון והלוחות – במרכז המחנה, בכדי ללמד שהתורה צריכה להיות תמיד מרכז החיים, וכל שאר העניינים – צריכים להיות סביבה, טפלים ושוליים ביחס אליה. על האיש היהודי לבנות את חייו מסביב לאהל מועד, מסביב לתורה, ולדעת שהיא העיקר אשר סביבו יסוב הכל! (מתוך הספר "ללמוד" במדבר שנתיד לצאת א"ה)

תחת כל בכור פטר רחם והיו לי הלווים, כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים (ג, יג)

הנה כידוע מחז"ל שבמכת בכורות מתו גם הבכורים מיאבא' וגם הבכורים מיאמא'. וא"כ צ"ב למה מצוות פדיון הבן, שהוא זכר להצלת הבכורות הישראלים ב'מכות בכורות', לא נוהג גם בבכור מיאבא' אלא רק בבכור מיאמא' כמ"ש כאן בפסוק תחת כל בכור פטר רחם? מסביר הרעק"א, הנה הטעם שמקיימים מצוות פדיון הבן הוא משום שניצלו ממוות בעת מכת בכורות כמ"ש ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף. ולכאורה תימה גדולה על איזה משחית מדובר כאן? הרי מובא בהגדה של פסח ועברתי בכל ארץ מצרים והכיתי כל בכור אני ולא מלאך. אלא מה, אומר הרעק"א, הנה הטעם שמקיימים מצוות פדיון הבן הוא משום שניצלו ממוות בעת מכת בכורות כמ"ש ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף. ולכאורה תימה גדולה על איזה משחית מדובר כאן? הרי מובא בהגדה של פסח ועברתי בכל ארץ מצרים והכיתי כל בכור אני ולא מלאך. אלא מה, אומר הרעק"א, היתה כאן הפרדה בין בכורים מן האב לבין בכורים מן האם. את הבכורים מהאם הרג המשחית, כי בקל הוא יכול היה לדעת מי הוא בכור פטר רחם לאמו. אך מיהו בכור מהאבא, את זה רק הקב"ה יכול לדעת ולא אף אחד אחר. ולכן אותם הקב"ה בעצמו הרג, וכדברי חז"ל בב"מ ס"א: אמר הקב"ה אני הוא שהבחנתי במצרים בין טיפה של בכור לטיפה שאינה של בכור. וא"כ כאשר ניתנה רשות למשחית להרוג את הבכורים מן האם ובכורי בני ישראל ניצלו מהמשחית, אזי מה שהמשחית הבחין בין בכורי הרשעים לבין בכורי ישראל הצדיקים זהו נס גדול ולכך נצטוו בפדיון הבן, מה שאין כן בבכורים מן האב שהקב"ה בעצמו הרג אותם, אזי בכורי ישראל בכלל לא היו בסכנה ואין כל נס בכך שהקב"ה הבחין בין בכורי מצרים לבכורי ישראל וע"כ לא נצטוו בכורי האב בפדיון הבן.

כל בא לצבא לעשות מלאכה (ד, ג)

זה נכתב בעבודת בני קהת. ואילו בעבודת בני גרשון ובני מררי שנכתבו לעיל לא נכתב לעשות מלאכה. והטעם, אומר האור שמח, משום דאיתא בשבת קנ"ד. שעל איסור 'מחמר' אין חייבים סקילה כיון שהוא לאו הבא מכלל עשה – 'למען ינוח שורך'. ולכן לא הוי כשאר ל"ט מלאכות של שבת שיש עליהם חיוב סקילה (וכ"ה ברמב"ם שבת כ א). ולפי"ז מובן, כיון שבני גרשון ובני מררי עבודתם היתה שהיו נושאים את כלי המשכן ע"ג בהמות ע"כ זה נחשב רק למחמר ולא הוי כמו שאר מלאכות מל"ט מלאכות. משא"כ בני קהת שנשאו את כלי המשכן 'בכתף' והיינו מלאכת הוצאה, לכן נכתב בהם לעשות מלאכה.

ונסע אהל מועד מנחנה הלויים בתוך המחנה כאשר יחנו וגו' (ב, יז)

עלינו להבין: בנוהג שבעולם, שחשובי העם ונכבדיו צועדים תמיד בראש המחנה! מדוע אפוא במקרה זה הלכו אהל מועד ומחנה השכינה במרכז המחנה ולא בראשו? את התשובה נבין על פי המעשה הבא, אותו סיפר המגיד הירושלמי הגאון רבי שלום שברון זצ"ל, וכך סיפר: בשכונת שערי חסד של פעם, היתה דמות מיוחדת במינה, אשר נקראה בשם ר' בצלאל החלבן. שמו המקורי של ר' בצלאל, היה ר' בצלאל גולדשטיין, אולם הכל הכירוהו בכינויו: ר' בצלאל החלבן – על

"לפני כשבועיים, בז' באייר, היא מקבלת טלפון מהרווחה, שהורי התינוקת כבר מסוגלים

לטפל בילדתם והם רוצים לקחתה בחזרה. האשה ההמומה מספרת להם: "חיי ניצלו בזכות הבת שלכם!"

מגיד המישרים הרב מנחם שטיין שליט"א, בסיפור מופלא ומרתק שהתרחש בימים אלו

אין מקרה ואין טעות. גם כשהעולם נעשה כמקרה, יושב הקב"ה במרומים וכותב וגוזר על כל מדינה ומדינה מה יהא בה, כמה חולים יהיו, כמה יבראו, כמה חלילה יפטר, וכמה ישארו בריאים. עלינו לעשות את ההשתדלות, אך משמים הכל ספור וקצוב עד לפרטים הכי קטנים. לפנינו סיפור מרתק שסיפר מגיד המישרים, הרב מנחם שטיין שליט"א, שהתרחש בימים אלו, ימי הנגיף: "היה זה לפני 4 חודשים בלבד, בחודש טבת התש"פ, התקופה בה העולם עדיין לא שמע והרגיש בנגיף הנורא. בעיר מונסי שבארצה"ב מתגוררת לה אשה יהודיה וצדיקה בשנת ה-44 לחייה, העושה שליחות גדולה ביותר: היא ובעלה זכו ב-4 ילדים נהדרים, אלא שבנוסף לילדיה, היא נוהגת מזה שנים רבות להוות כ'משפחה אומנת' בביתה.

בשנה האחרונה, היא מגדלת עוד שני ילדי 'אומנה' אשר הוריהם לא מסוגלים לגדלם מסיבות בריאותיות או כלכליות. 'משפחות אומנה' לוקחות ילדים שכאלו ומגדלים אותם לפעמים כל החיים, ולעיתים רק לתקופה קצרה של כמה חודשים עד שנים, עקב החלטה של ההורים הביולוגיים כי הם מרגישים שהם שוב מסוגלים לגדל את ילדם, ואז הם מחזירים את הילד להוריו.

והנה, בשלהי חודש טבת האחרון, טרם התפרצות הנגיף בעולם, היא מקבלת טלפון ממשרד הרווחה שמבקש את עזרתה לצורך מקרה מיוחד במינו: "ישנה תינוקת שנולדה זה עתה, הסובלת מבעיות בריאותיות קשות במיוחד. היא מתקשה לאכול ולנשום בכוחות עצמה, ולכן הוריה לא מסוגלים לגדלה במצב זה, והם מחפשים משפחה שמסוגלת להכיל תינוקת כזו" – פנו אליה בבקשת עזרה. "זוהי עבודה לא פשוטה ומורכבת. עליה לעבור בדיקות סדירות מידי יום, חיבור למכשירי הזנה שיעבירו לה חמצן ומזון לגופה במשך כמה שעות ביממה. כמוכן, לשם כך תקבלי את כל המכשירים והציוד הרפואי הנדרש, בשילוב הכשרה מיוחדת של צוות רופאים שייסבירו לך כיצד עובדים המכשירים וילוו אותך בכל התקופה הקרובה". היא שמעה זאת, אך הרגישה כי הדבר כרוך באחריות גדולה ומסירות עצומה שיקשו עליה מאד. זהו ממש פתיחה של בית חולים בתוך ביתה. על כן, בצער רב היא סירבה לקחת זאת על עצמה. לאחר כמה ימים, היא מקבלת שוב טלפון מהרווחה שאומרים לה כי למרבה הצער הם לא מצאו משפחה שמוכנה לאמץ את הילדה, וכי כיוון שהם מכירים את ליבה החם והרחב, הם שוב פונים אליה לעזרה, מפני שאין להם פיתרון אחר. הפעם היא לא יכלה לסרב, והיא קיבלה את התינוקת לביתה. בימים הראשונים היה זה נראה מערך רפואי גדול – עשרות מכשירים רפואיים הגיעו לביתה, הוקצה לתינוקת חדר נפרד, ואותה אשה עברה הדרכה מכמה רופאים ואחיות שהגיעו מידי יום לערוך בדיקות שגרתיות. כעת היא גידלה שלושה ילדי אומנה, מלבד הארבעה שיש לה. והנה עוברים להם שלושה חודשים של טיפול במסירות נפש עצומה בתינוקת, והנגיף הנורא משתולל בכל העולם. הנגיף מכה קשות בכל מקום, והוא מגיע אף למונסי שבארצה"ב. בערב פסח האחרון, האשה הזו חשה לא טוב, ולאחר בדיקה קצרה מודיעים לה כי היא נדבקה בנגיף במצב בינוני עד קשה. במונסי בינתיים ישנם אלפי חולים ומאות נפטרים מידי יום ל"ע. האשה הזו מתקשה לנשום ומצבה מידרדר. היא מובהלת ע"י אמבולנס לבית החולים, אלא ששם מודיעים לה כי בית החולים נמצא לפני קריסה.

ישנו 0 מקום, וכל מכוונת הנשמה תפוסות, ורבים ממתנים בתור למכוונת. כן, כן, ארה"ב של 2020 בעידן המודרני קורסת ללא מכוונת הנשמה! שבורה ורצוצה, מחזירים אותה לביתה במצב קשה כשהיא מתקשה בנשימה ומרגישה שסופה קרב ובא. ואז היא נזכרת במכוונת הנשמה של התינוקת, אותה היא מאמצת. כיוון שהתינוקת משתמשת במכוונת הנשמה רק שעות בודדות ביום, היא מחליטה להשתמש במכוונת לעצמה במשך שאר היום, והדבר גורם לה להקלה עצומה ועזרה אדירה. לאחר כמה שבועות, עם תחילת חודש אייר, היא מקבלת בשורה טובה – היא החלימה מהנגיף בנס גלוי. היא מודה לה' על הנס, אך הסיפור עדיין לא נגמר. לפני כשבועיים, בתאריך ז' באייר האחרון, היא מקבלת טלפון מהרווחה כי ההורים של התינוקת מרגישים כי הם מסוגלים כעת לטפל בילדה, וכי הם מודים לה ורוצים את התינוקת בחזרה. האשה ההמומה מספרת להם: "חיי ניצלו בזכות הבת שלכם! חליתי בנגיף בצורה קשה ולא היתה לי מכוונת הנשמה. בעזרת מכוונת הנשמה של בתכם הוקל מעליי הסבל והחולי, ולאחר כמה שבועות הבראתי בס"ד. אך אם תסכימו, אני רוצה שבתכם תישאר אצלי עוד שבועיים כהכרת הטוב על ההצלה שהצילה אותי". ההורים התרגשו מהסיפור והסכימו להשאיר את התינוקת לעוד שבועיים. ובשבת זו, בהר בחוקותי התש"פ, זו השבת האחרונה שהתינוקת אצלה, ובשבוע הקרוב היא תשוב להוריה. "שלח לחמך על פני המים – כי ברוב הימים תמצאנו", כל מה שאדם עושה לפני, יחזור לטובתו באחד הימים. (גיליון 'טוב לחסות בה', הובא בהפוחת בכל יום)

פינת ההלכה

בן לגלח את אביו

שאלה: כשהמספרות סגורות ואסור לצאת החוצה האם מותר לבן לספר את אביו?

תשובה: איתא בשו"ע (יו"ד סי' רמ"א סעי' ג') שאסור לבן להוציא קוץ מאביו שמא יעשה בו חבורה, ע"י שם. ולכן כתב בספר "לקט יושר" (עמ' 37): "אין בני רשאי לגלח זקני אע"פ שאני מוחל על כבודי שמא יעשה בי חבורה", עכ"ל. וכענין זה בספר "מושב זקנים" (עמ' פ' קדושים יט, ג) שאסור לבן לספר את אביו שמא יפצע אותו, עיי"ש. ומה"ט מברואר שאסור לחכך את אביו אם יש חשש שיבוא לידי חבורה. וכל זה אם עושה כן בסכין וכדומה, שיש חשש משום חבורה, אבל אם מגלח במספריים או בכוננה, שאין חשש כלל משום חבורה, מותר (ע"י שו"ת שאר משה ח"ד תש"פ, שו"ת שבט קהתי ח"א תש"ר, פסקים ותשובות יו"ד סי' רמ"א אות ח', ובספר אוצר כיבוד אב ואם שם אות מ"ה) (הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א, מים חיים)

חידה שבועית

אינה עס הוא עס fe עס זכר, עס fe נקבה, עס עס אספה, עס אסכניי ועס תימני,
ועס fe עס חיי?

תשובה לחידה השבועית: כפתורים בעלי חור אחד אינם ראוים לשימוש...

תשובה לחידה פר"ש: אני ה' בסוף בהר.

מזל טוב

מרכוז העיר: משפחת צולמן להולדת הבן משפחות גרוס – קרני להולדת הבת הנכדה גני הדרי: משפחות גולדברגר – כהן לאירוסין הבן והבת משפחת ברגמן לאירוסין הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר. לב של מושבה

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל רמי גרינברג, ראש העיר